

"DRAUGAS"

Published Daily Except Sundays
One Year.....\$6.00
Six Months.....\$3.00
AT NEWS STANDS 2c. A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 7791

DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

Kaina 2 Centai
Price 2 Cents

No. 222

CHICAGO, ILLINOIS, KETVIRTADIENIS, RUGS. (SEPT.) 21 D., 1922 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879

METAI-VOL. VII

Anglija su Francija Taikosi Turkijos Klausime

FRANCIJA REIKALAUJA KUOVEIKIAUS ŠAUKTI KONFERENCIJĄ

ANGOROS SEIMAS AUTORIZUOJA KEMAL PAŠĄ VESTI KARĄ.

ANGLIJA I DARDANELIUS SUTRAUKĖ KARO LAIVUS

AR DUOS KĄ GERA KONFERENCIJĄ.

Zinovai tvirtina, kad taip.

PARYŽIUS, rugs. 21. — Vakar čia turėjo pirmąją konferenciją Anglijos užsienio reikalų sekretorius lordas Curzon su Francijos premieru Poincare Turkijos klausime.

Konferencija įvyko francų užsienio reikalų ofise.

Zinovai tvirtina, kad Turkijos klausime Francija visgi duos kokią nors paramą Anglijai arba nors gelbės anglams išvengt kraujo praliejimo dėl Dardanelių laisvės.

Premieras Poincare pažymėjo lordui Curzonui, jog Francijos nusistatymas artimųjų Rytų klausime yra taikingas. Ir Francija pageidauja su Turkija turėti taiką. Tam tikslui reikalauja kuoveikiaus šaukti konferenciją.

Tečiau pirm to, sakė Poincare, būtinas daiktas santarvės valstybių kariuomenei apeleisti M. Azijos šoną. Ir Francija jau atšaukė savo kariuomenę iš to šono.

Konferencija toliaus bus vedama, jei leis laikas.

Anglijai yra bloga, kad ginti Dardanelius ji paliekama viena.

Tuotarpu iš Konstantinopolio pareina žinių, kad dalis turkų nacionalistų armijos jau inėjusi neutralen zonon. Palengva maršuoja ant Dardanelių, kur apsikase anglai.

Dėl to, Anglijai yra didžiai skubus dalykas susitarti su Francija. Jei kaip, tai ir Anglija nusileis turkams.

TURKAI PASIRENGĘ PULT ANGLUS.

Konstantinopolis, rugs. 21. — Turkų nacionalistų seimas Angoroj dauguma balsų Mus-

AUSTRALIJA NEREMIA GRAIKŲ NORŲ.

Ji stovi už Dardanelių laisvės.

MELBOURNE, rugs. 21. — Australijos premieras Hughes čia parlamente pranešė, jog, prireikus, Australijos vyriausybė pasiųs savo kariuomenę į artimuosius Rytus.

Bet podraug pažymėjo: "Kuomet Australija nusprendusi stovėti už Britanijos reikalus, ji tuo pačiu at-

tapų Kemal pašą autorizavo diktatoringai vesti karą ir tolesniai, kaip ilgai turkų statomos taikos sąlygos nebus laimėtos.

Be Konstantinopolio turkai nacionalistai dar nori užimti Trakiją ir Adrianopolį. Dėl to visa santarvės valstybių kariuomenė turėtų visai pasitraukti ir iš pusiausio Gallipolio.

Gauta informaciją, kad turkai šios savaitės pabaigoje tikrai puls Konstantinopolį ir Dardanelius. Jie su puolimu paskubės, kaip ilgai anglai neturi čia sugabėję atitinkamų apsiginimui spēkų.

Kad anglai nemano gražuojų apeleisti Konstantinopolio ir Dardanelių, tai liudija faktas, kad Konstantinopolį apeleidžia Anglijos valdiniai.

Čionai atplaukė iš Smirnos su amerikoniškas nukentėjusiais S. Valstijų torpedinis laivas Simpson. Amerikonai griežtai tvirtina, kad Smirnos sugėdijimas, tai pašėlusių turkų fanatikų darbas.

Pirm kilsiant gaisrai, turkai kareiviai jau terorizavo krikščionis.

DAUGIAU KARO LAIVŲ.

MALTA, rugs. 21. — I Dardanelių pertaką Anglija pasiuntė daugiau karo laivų. Kalbama, kad dar daugiau jų bus pasiųsta.

150 MILIONŲ NUOSTOLIŲ.

SMIRNA, rugs. 21. — Apškaitoma, jog gaisras ir turkų teroras čia padaręs apie 150,000,000 dol. nuostolių įvairių šalių gyventojams, bendrovėms ir graikams su armėnais.

Vieni amerikoniškai turį apie 12 milijonų dol. nuostolių.

VĖJU NEREMS GRAIKIJOS NORŲ.

"Australijos visas žygis bus apribuotas Dardanelių laisvės reikale."

DIDELIS DEFICITAS.

WASHINGTON, rugs. 21. — Prezidentas Hardingas nemazai susirupinęs, kad sekančiais fiskaliamis metais pritrūks pinigų vyriausybės išlaidoms. Pramatomas suvirš 600 milijonų deficitas. Tas klausimas buvo aptariamas kabineto susirinkime.

ANGLAI TURI APLEISTI CHANAK.

BE TO, TURI PASITRAUKTI IR IŠ GALLIPOLIO.

To reikalauja turkai nacionalistai.

PARYŽIUS, rugs. 21. — Turkų nacionalistų valdžios atstovas čionai, Ahmed Ferid bey, tvirtina, kad artimųjų Rytų klausimas bus išspręstas be kraujo praliejimo, kuomet Anglija išpildys turkų reikalavimą.

Turkai reikalauja, idant anglių kariuomenė apeleisti Chanaką, Konstantinopolį, Dardanelius ir Gallipolį. Kuomet anglai tai padarys, tuomet nebus reikalingas kraujo praliejimas.

Ferid bey tvirtina, kad nors Anglijos vyriausybė ir per daug karingai atsisėdė į turkų artimuose Rytuose, bet ji turės pasiduoti paprastai Anglijos gyventojų sąmonei. Nes gyventojai nenori karo.

Francija jau atšaukė savo kariuomenę iš Mažosios Azijos šono. Matyt, tuojaus taip padarys ir Italija. Liks vieni anglai. Ir tie turės pasitraukti, jei nenorės kraujo praliejimo.

Anot Ferid bey, nacionalistų armija kuoramiausia eis ant Konstantinopolio su tikslu užimti sostinę. Ir jei anglai pirmutiniai pradės sandauną, tuomet kils kruvina kova. Ne turkai už tai bus atsakomi, bet anglai, kurie okupuoją svetimą teritoriją, gi ypatingai turkų sostinę.

Turkai nacionalistai sutinka, kad Dardaneliai būtų kontroliuojami internacionales komisijos. Bet toje komisijoje jie turi turėti lygų balsą su kitais atstovais.

BOLŠEVIKAI SU RUMUNAIS KAUJASI.

Konstantinopolis, rugs. 21.

Anot gautų čia žinių, Rusijos bolševikų raudonosios armijos skaitlingas būrys per upę Dniestrą persimetė Besarabijon ir pakėlė kovą su rumunų pasienio sargyba.

Pažymima, kad kova tęsiasi.

AUKSO KASYKLOS TRAGEDIJOS AUKOS.

JACKSON, Cal., rugs. 21. — Šešiolika moterų neteko savo vyrų ir dvidešimts vaikų neturi savo tėvų. Tai Argonaut aukso kasykloje įvykusios tragedijos aukos.

PAGRŪBĖ VISUS BANKOS PINIGUS.

MARION, Ill., rugs. 20. — 3 plėšikai apkraustė Thompsonville miestelio banką. Nepalikto nei vieno cento.

BOLŠEVIKAI REMIA TURKŲ REIKALAVIMUS.

Nori jie dalyvauti ir konferencijoje.

MASKVA, rugs. 21. — Bolševistinės Rusijos šiandieninė valdžia skelbia, kad ji nesutiksianti su jokių Dardanelių pertakos nustatymu ir nepripažįsianti jokio padalinimo teritorijų Juodosios jūros pakraščiais, nežiurint to, kad tas turkų teritorijas turėtų savintis. Toksai tų bolševikų valdžios nusistatymas.

Anot bolševikų, jei santarvės valstybės surengs turkų graikų konferenciją arba Dardanelių ir Konstantinopolio reikale konferenciją, tose konferencijose nori butinai dalyvauti ne vien Maskvos valdžios bolševikai, bet ir sovietinės Rusijos federuotų respublikų atstovai, tų respublikų, kurių sienos jungiasi su Juodąja jūra.

Tik tokioje konferencijoje gali but padaryta pastovi taika.

Neturi militarinės sąjungos.

Bolševikų valdžia su turkais nacionalistais turi padariusi sutartį. Pagal tos bolševikai remia visus turkų reikalavimus, atkreiptus prieš Graikiją. Bolševikai stovi už prieškarines Turkijos sienas.

Tečiau bolševikai sakosi, kad jie su turkais neturi jokios militarinės sutarties, išimties ekonominę sutartį.

Bet kad šandien turkus nacionalistus bolševikai moraliai remia, tai nėra jokia paslaptis. Kuomet Mustapha Kemal pašą nugalėjo graikus, Maskvos valdžia jam pasiuntė nuoširdų sveikinimą. Išreikškė pasitenkinimą jo žygiais.

Nacionalistinis nusistatymas.

Bolševikai tvirtina, jog jų artimųjų Rytų reikale nusistatymas nėra komunistinis, bet nacionalistinis. Jie stipriai remia turkų ambiciją atkovoti visas tas savo teritorijas, kuriose dauguma turkų gyvena.

SOCIALISTAS STATOSI PUOŠNIAUSIUS RUMUS.

TAI LAIKINAS VOKIETIJOS PREZIDENTAS EBERT.

Visi stebisi tuo Eberto elgimosi.

BERLYNAS, rugs. 21. — Vokietijos respublika atsidurusi ant bankruto slenksčio, kaip tvirtina patys vokiečiai.

Vokietija, sako, negalinti neturinti iš ko pilnai apmokėti prezidentą ir ministrų. Neturinti pinigų butiniams reikalams. Markės kaina nudribusi negirdėtai.

Tečiau pravižionalis Vokietijos prezidentas alga.

Tuo nusistatymu remiantis jie ir reikalauja, kad be jų dalyvavimo nebūtų vykinama jokia konferencija ypač Dardanelių klausime. Sako, rengiamose konferencijose ir jie turi dalyvauti ir viskas.

TĖMIJASI I BOLŠEVIKŲ ARMIJĄ.

BERLYNAS, rugs. 21. — Santarvės valstybių karininkai ir agentai padvigubino savo pastangas patirti kuodaučiausia informaciją apie bolševikų armijos skaitlingumą ir stiprumą. Taip pat norima patirti, kur ir koks skaitlius tos armijos randasi.

TAIFUNAS PHILIPINŲ SALOSE.

MANILA, rugs. 21. — Pastaromis dienomis kai-kurias Philipinų salas palietė baisus taifunas. Ypač didelius išnaikinimus atliko šiaurinė Luzon salos dalis.

PRAMATOMAS JURININKŲ STREIKAS.

Spalį 1 d. paskelbta streikas 5,000 jurininkų, kurie dirba laivuose, plankiojančiuose po didelius ežerus. Sustreikavus jurininkams, daugelis aplink ežerus miestų negaus užtektinai anglų. Streikas turi paliesti ir Michigan ežerą.

TARIFOS BILIUS PRAVESTAS.

WASHINGTON, rugs. 21. — Pagaliau kongresas pravedė mūitų tarifos bilių. Kaip šandien bilių, sakoma, patvirtins prezidentas. Ir tuojaus bilius bus vykdomas.

PERSOKO PER PREZIDENTO VETO.

WASHINGTON, rugs. 21. — Prezidento nepatvirtintą bonusų bilių vakar žemesnieji kongreso rumai pravedė per jas, kuriose dauguma turkų gyvena.

tijos preidentas, socialistas Ebert, už 50 mailių nuo Berlyno savo dideliame dvare statydinasi kuogražiausius rumus, kuriems nebūtų gėdos stovėti šale buvusio kaizerio puikių rūmų.

Socialisto Eberto dvaro žemės plotai susisiečia su buvusio kaizerio medžioklių dvaru. Gi jis sau rumus statosi netolies miestelio Ebertswalde, kur neseniai įvyko alkanų darbininkų riaušės ir keletas žmonių nužudyta.

Nupuolus markės kainai, Ebertas savo samdomiems darbininkams padidino užmokesnį.

Tuotarpu yra žinoma, kad Eberto metinė alga, kaip prezidento, yra mažesnė už Suv. Valstijų prezidento alga.

S. VALSTIJOS NESIMAIŠYS I TURKIJOS REIKALUS

WASHINGTON, rugs. 21. — "Amerika nesimaišys i kilusius artimųjų Europos Rytų reikale nesutikimus. Abelnai imant, mes nenorime maišytis i Europos reikalus. Tuo labiau neturime jokio noro tenai dalyvauti kare."

Toks pareiškimas paskelbtas iš Baltųjų Rūmų, kuomet daugelis įdomavo, ką apie Anglijos su turkais nesutikimus mano prezidentas.

Toliaus tame pačiame pareiškime pažymima:

"Mes nesitūčiame savo karo laivų i Rytus su militariniais tikslais. Bet siunčiame tik apdrausti savo piliečius ir amerikoniškus interesus, kurie karo paliesti."

Mūsų karo laivai negins nei Konstantinopolio nei Dardanelių. Kadangi Amerika neturi reikalo ir noro maišytis i kitų valstybių nesutikimus ir karus."

Valdiškose sferose kalbama, jog tas pareiškimas paskelbtas susižinojus su Valstybės sekretoriumi Hughes, kurs šiandien vieš pietinėj Amerikoje.

Valstybės departamento paskelbto sekretorius Philips sako, jog Smirnoje yra apie 150,000 krikščionių pabėgėlių, kuriems grumoją badas ir ligos. Taigi, Suv. Valstijos prisidės tik prie tų nelaimingų žmonių gelbėjimo.

Žinios iš Lietuvos

ISKILMINGAS ATLAIĐŲ APVAIKŠČIOJIMAS.

ŽEM. KALVARIJA, Kretingos aps. Kaip seniau, taip ir šimet čia buvo iškilmingai apvaikščiojami šv. M. P. Apvalkymo atlydai, kuriuos mes vadiname "Didžioji Kalvarija."

Šimet i atlydus atėjo 3 parapijų kompanijos: iš Telšių ir Mažeikių atėjo liepos 7 dieną vakare, o iš Kretingos, liepos 8 d. Ir vienus ir kitus pasitiko vietos klebonas kun. P. Pukys su bažnytine procesija. Bažnyčia ir Kryžiaus kelių koplyčia buvo išpuoštos vainikais ir žaliuynais. Tai vis vietos merginų rūpesnis. Nuo liepos 6 iki 11 d. pamokslus sakė (po 3 kasdien) Kretingos vienuolyno perdetinis tėvas Jeronimas Pečkaitis. Žmonės jo pamokslais buvo labai patenkinti ir klausė atydyčiai. Liepos 9 d. tuojaus po pamaldų visų trijų parapijų kompanijos, atsisveikino su šv. D. M. paveikslu ir išėjo i namus. Iki garbės vartų jas palydėjo vietos klebonas su procesija. Kaip pernai taip ir šimet atlydų metu valstiaus valdyba neleido įvairiems "bogomazams" prekiauti Bažnytinėj gatvėj.

Tvarka buvo gera, ją palaikė Telšių karo kontendantas su kareiviais ir milieija.

EZERENAI. Antras koncertas. Š. m. rugs. 19 ir 20 d. "Pavasarininkų" salėje surengtas muzikalis koncertas, pianisto virtuozo p. Igno Prigauskio, Varšavos konservatoriaus. Ezerėniečiai jau antrą kartą gavo progos pasiklausyti koncerto. Pereitais metais (26 ir 27-II) buvo suteikę žinomi dainininkai p. Bielinas ir p. Byra, taip pat ir smuikininkas p. Leškevičius. Publikai gal ir ši kartą būtų gausi koncertą aplankiusi, jei nebūtų buvę taip aukštos kainos. Grynas pelnas, paskirtas Ezerėnų moksleivių internato įrengimui.

NEM. RADVILIŠKIS, Pasvalio aps. Vienas gražiausių Lietuvos-Latvijos pasienio miestelių, stovi tarp Nemunelio ir Apasčios upių. Ši apylinkė nuo karo didžiai nukentėjo, visi gyventojai buvo ištremiti Rusijon, sugrižo labai suvargę, nuskurę ir vis dar negali atsigaunti, nors prieš karą čia gražiai gyventa.

Miestelį prieš karą puošė dvi mūro bažnyčios, R. Katalikų ir Ev. Reformatų, kuoriuodvi karo metu buvo dinamitu išsprogdintos. Dabar pamazėli taisomos. Katalikų bažnyčia tiek atremontuota, kad jau galima laikyti pamaldos. Rugs. 15 d. Žolinės atlyduose kat. bažnyčia buvo pašvęsta ir pirmą sykį po karo, gaudžiant iš Rusijos pargabentiems varpams, atsilaike pamaldos. Varpų gaudėjimas ir sykį po karo šioje bažnyčioje laikomos pamaldos padarė i žmones didelį įspūdį, ne vienas griaudžiai apsisverkė.

SEIRIJAI, Alyt. apskr. Rugs. 14 d. produktų kainos: Rugs. centn. 500 auks., miežių centn. 900, šieno vežimas 3,000, jautienos sveras 20, pieno literis 8, sviesto sveras 70.

SAVIEJI REMKITE SAVAS ISTAIGAS.

O R A S

CHICAGO. — Šiandien gražus oras; kiek šilčiau.

PINIGŲ KURSAS.

Svetimų šalių pinigų vertė mainant nemažian 25,000 dol. rugs. 20 d. buvo tokia pagal Merchants Loan & Trust Co.

Anglijos sterl. svarui	4.47
Prancijos 100 frankų	7.82
Italijos 100 lirų	4.30
Vokietijos 100 markių	.07
Lietuvos 100 auksinų	.07
Lenkų 100 markių	.01

LIETUVIŲ KATALIKŲ
DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Eina kasdien išskyrus nedėlidienius.

PRENUMERATOS KAINA:

Metams.....\$6.00

Pusmetams.....\$3.00

Prenumeratos mokosi iškalno. Laikas skaitosi nuo užsirašymo dienos ne nuo Naujojo Metų. Norint permaišyti adresą, vienas reikia prisijungti ir senas adresas. Pinigai geriausiai siunsi išperkant krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdedant pinigų į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBL. CO.

2334 So. Oakley Ave., Chicago.

Tel. Roosevelt 7791

NEŽINIA KĄ DARYS
ANGLIJA.

Anglijos ministerių kabinetas nusprendė nepasitraukti iš užimtos pozicijos Konstantinopolyje ir Dardaneluose, nors prisieit Anglijai vienai kariauti su turkais.

Gal jai vienai ir prisieis kariauti. Nes tai jos gyvas reikalas.

Kuone visa Europos viešoji opinija yra priešinga karui su turkais. Ir žinoma kodėl. Viena, žmonės jau bauris taisyti nuolatiniams karais, iš kurių kyla vienas skurdas. Antra, priešingai Anglijos imperialistiniams žygiams.

Anglija po buvusio karo Europoje tiek daug svetimų teritorijų apžiojo, kad pagaliau neįstengia to visa nei nukąsti. Ir vis dar daugiau nori. Vis dar negana to, ką turi.

Anglijai iš užimtos pozicijos trauktis ir nusileisti turkams yra baisus daiktas. Visgi reikia tikėtis, kad karas neįvyks. Gudrus Anglijos premieras išgalvos priemonių susitaikinti su Francija ir prieiti prie turkų be kraujo praliejimo. Taip tvirtina dalykų žinovai.

Bet jei turės kilti karas, tai galimas daiktas, jis palies visą Europą. Nes kuomet bolševikai išsijudins turkams pagelbon, tuomet ir kitų Europos valstybių interesai bus pažeisti.

Geriau, kad anglai su turkais gražiuoju susitaikintų.

NAMŲ STATYMO
KLAUSIMU.

Pereitą pavasarį namų statymas, imant miestą Chicago, buvo toli pigesnis, rašo p. Hinman laikrašty Herald-Examiner. Šiandien gi toli pabrangė kaip medžiaga, taip darbininkai.

Vienas didžiųjų Chicago kontraktorių p. Hinmansui sakė:

"Tie žmonės, kurie šandien stato namus, yra paiki — tikrai paiki. Nes jie įdėtį į namus pinigų nekuomet neatgaus. Nei neturės iš ko mokėti nuosimėius už paskolas".

P. Hinman sako, kad tą žymaus kontraktoriaus pareikšimą gerai apsvaistytų milijonai žmonių. Nes milijonai geidžia statyti namus, kuomet jų šandien trūksta visuose miestuose. Ir kaip ilgai gyvenamųjų namų truks, taip ilgai bus brangios samdos, taip ilgai bus brangus abelnas gyvenimas.

Kontraktorių aiškina, dėl ko šandien neapsimoka statyti namus. Nekalbant apie medžiagos brangumą, patys darbininkai begalo brangiai atsieinau.

Teisėjo Landiso darbininkui tinkuotojui pripažinta 44 dol. savaitėje. Tuotarpu su "overtime" tas darbininkas paima 108 dol. savaitėje.

Tinkuotojo regulare užmokesnis skaitosi 12 dol. dienoje ir 6 dol. už "overtime". Tai dienoje pasidaro 18 dol. Už penkių dienų darbą išpuola 90 dol.

Šeštadienį tinkuotojas iki pietų paima 6 dol. regulario užmokesnio ir priede dar 12 dol. už popietinį darbą. Dėl to per 6 dienas darbo jis paima 108 dol.

Tas pat kontraktorių sako, kad kuomet sunku gauti darbininkų, tai kartais prisieina kviesiti tinkuotojus dirbti ir šventėmis. Tomis dienomis prisieina mokėti 3 dol. už darbą valandą vienam tinkuotojui.

Prie tinkuosiant namus, visas vidus išnušamas lentėmis, prie kurių tinka laikoti. Tų lentelių prikėlai taip pat brangūs. Kiekviena jų įkalama vinutė jiems duoda vieną centą. Šniau 4 įkalto vinutės darbininkui darydavo

vieną centą.

Ir taip viskas. Taip kiekvienas darbas prie namų statymo. Brangi medžiaga, brangus darbininkas. Ir tam brangumui nesimato galo.

Kuomet seniau puikius namus buvo galima pasistatyti už 4,000 dol., šandien už tokių pat namų pastatymą reikia mokėti 8,000 dol.

P. Hinman pažymi, jog tos nepaprastos ekonominės konvulsijos pereis. Dar keli metai, viskas grįž normalen vagon.

ANGLIJ KLAUSIMAS.

Baigiasi geležinkeliečių streikas, kuris visuomenę privargino, tai šandien at visuomenės užroginama nauja našta. Ta našta, tai anglų brangumas. Kaip Chicagoje, taip kitur anglis taip pabrangė, kad tas jau atsiliepė dideliu atgarsiu net pačiame Washingtone.

Kad veikiau sutaukinti anglų kasyklų savininkus su anglekaisiais, Komercijos sekretorius Hoover patarė savininkams kiek aukštesnes kainas už predukuojamas anglis. Šandien tas pat Komercijos sekretorius patyrė, kad kasyklų savininkai kai kuriose vietose už anglis ima dukart daugiau nei kaip imdavo pirmą anglesių streiką.

Sekretorius Hoover sakosi, šauksias ten vėl kokią konferenciją kasyklų savininkų patvarkymui.

Iškalno reikia spėti, kad visos konferencijos ir konferencijėles, neduos geistinių pasiekimų. Tai tik akių muilimas, kuomet anglų trastas plėšia sau sveikas visuomenę. Geriausias prieš išnaudotojus vaistas, tai įstatymas. Bet tas, tai jau paties kongreso darbas. Kadangi kongresas tokiuose atsitikimuose nelabai greitas, tai nežinia, kas čia bus toliaus. Ateis žiema daugeliui reiks sušalti neįperkant anglų.

Kasyklų savininkai viešai skelbia, kad streiko laiku jie turėjo nuostolius. Tuos jiems nuostolius turi atlyginti visuomenė. Ir todėl jie plėšia, kiek tik gali už savo produktus.

Bet dėl kokių visuomenė turėtų tiems ponams atlyginti už jų pakeltus nuostolius? Ar visuomenė jiems kėlė streiką? Ar visuomenė liepė jiems strei

ko pradžioje nesutikti su darbininkų reikalavimais. Dėlko gi visuomenė?

I tuos klausimus išnaudotojai neturi atsakymo. Ir tų klausimų jie visai neaiškina. Jie tik žino savo nuostolius ir moka imti aukštas kainas.

NEPRAŠYTI SVEČIAI.

Buvęs ilgas ir žiaurus Europoje karas daugeliui mažatikių žmonių atbūkino protus. Dargelis neteko doro, pradėjo abejoti apie šventojo tikėjimo tiesas. Sukilę visur raudonieji gaivalai skleidė žmonių tarpian vientik melus ir kruviną kerštą. Katalikų kunigija vienur nesuspėjo atsalsiusi žmonių širdžių gaivinti, kitur ji pati pasijuto persekiojama.

Šiaučiant kai kuriose šalyse dideliu vargui, visokios amerikoniškos organizacijos suskato vargstančius gelbėti. Pradėjo platų šelpimo darbą.

Pagaliaus pasirodė, kad tie vargdienų šelpėjai, tai tiesiog neprašyti svečiai.

Pirmiausia kai kuriose Europos valstybėse, ypač Čekoslovakijoje ir Lenkuose, išvystė savo šelpimo darbą Jaunų Vyrų Krikščionių Amerikoje protestantų organizacija. Pastui ten persikėlė veikti tokia pat moterų organizacija. Tų organizacijų nariai darbuotojai ne tiek rūpinosi žmonių vargu, kaip patraukiniu jų protestantizman.

Kuomet tų organizacijų veikimas nedavė ganėtinų vaisių, iš Amerikos ten savo misijas pasiuntė metodistai, baptistai, kvakeriai ir kitos protestantų sektos. Tos misijos nuvyko neva šelpimo reikalais. Bet jų svarbiausias tikslas buvo ir yra klaidinti nesusipratusius ir atsalsius nuo tikėjimo žmones.

Kaip Lenkuose, taip Čekuose, tie neprašyti svečiai rado nemažai nupuoliųsiu dorėje ir patrankė į savo pasekėjus. Anot žinių, tos sektos šandien varo pragaištingą darbą. Ir dirbs, kaip ilgai žmonės vilks skurdą ir nepakils šviesoje, kaip ilgai sveikas ir šventas katalikų mislonorių žodis nesusitabys jų veikimo.

Ačiū Dievui, tie neprašyti svečiai — "šelpėjai" su savo klaidingu mokslu nepalietė mūsų Tėvynės. Jie ten visgi

inėjo. Bet nieko nepelnė ir išėjo. Paskui juos išsinešdins laukan ir visi raudonieji ir jiems giminingi gaivalai. Lietuvos liaudis yra ir bus stipresnė ir tikėjime ir ištikima savo Bažnyčiai.

MOTERŲ AUKLĖJIMAS.

Moterų auklėjimo prieteliai suskato visame Chicago mieste sudaryti tinkamus planus pagelbėti Dominikonėms Sėsėrimams sudaryti fondą įsteigti kolegiją River Forest'e.

Leidžiant Miesto Tarybai ir Miesto Valdžiai bus Tag Day — rinkliava Chicago gatvėse ir visuomeniniuose namuose spalio 2 d.

Katalikės moterys iš įvairių parapijų jungiasi tą rinkliavos darbą pasekmingai atlikti. Komisijos suskirstytos ir dirba.

Viršiausios Komisijos ofisas yra Continental ir Commercial National Banko Vault kamburiuose. Kasdien ten atliekamos konferencijos, kad padarius Tag Day kuopasekmingiausią. Edininku išrinktas Jonas V. P. Murphy, vienas to Banko narių.

Apie 115 parapijų jau susiorganavo duoti rinkikių rinkliavos dienoje. Susiorganavo ir rinkikių globa, kuri rūpintis apsauga ir jų darbo palengvinimu.

Rozančians Kolegija yra centras augštesnio moterų auklėjimo. Todel ir rado labai nuosirdų ir uolų rėmimą.

Seserys ir Komisijų nariai laukia patarimų ir sumanymų. Mitingai kas seređa 2 val. po pietų.

Šios moterų katalikės taip uoliai remiančios Sėsėrų Dominikonų moterims auklėti įtaigą, turėtų atkreipti ir lietuvių katalikų moterų dėmesį. Turime vienatinę lietuvių mergaitėms lietuvišką aukštesnio mokslo įstaigą, Švento Kazimiero Sėsėrų vedamą Akademiją. Kaip ji moterų yra remiama?

Tiesa, yra burelis moterų Akademijos Rėmėjų Draugijoje susispietusių, kurios renia Akademiją. Jos daug padarė, nors jų mažas burelis. Bet kur daugiau lietuvių katalikų moterų? Ar jos negalėtų remti?

Moterys, Mergaitės! vykite iš namų mūšaines, byrus, bedievišką dvasią, ardančią šeimynas ir jų ramybę, o stokite visos, kaip viena, auklėti šviesias katalikes. Čia šv. Kazimiero Akademija gali jums pagelbėti.

V. K.

SKAITYTOJŲ BALSAI.

(Redakcija nelia atsakomybės)

GRIGAIČIO PROGRESAS.

Rašydami apie popiežiaus naują automobilį, "Naujienu" peckeliai prisieilio į žanginiam, t. y. svarbiausiam straipsnyje stebėtinai gilių minčių. Vienos jų žinomos yra pradinį mokyklų vaikams, kitos, kaip paprastai "Naujienuose", yra gryno aukso melagystės.

Pastebėjęs ir nusistebėjęs, kad popiežius važiuosias automobilium ir neatsisakytų ir areroplanu pavažinėti, Grigaitis mandragalvianja toliau taip.

"Automobiliai ir aeroplanai tai ne Dievo padarai. Tverdamas pasaulį Dievas tokių daiktų nesutvėrė. Jie yra žmogaus proto išradimai".

Sakykite tikrai! Tai turbūt Grigaičio rašytojai begalo mokyti žmones. Juk tu ir sugalvok tokį niekam nežinomą dalyką! Tiesiog ta žinia tai turbūt didesnė "Naujienuose" naujiena, negu Amerikos atrodymas kitados kad buvo. O aš durnas žmogelis maniau apie tai jau žinąs nuo to laiko, kaip sugebėjau kiauless gauti!

Toliaus — panašiai: "Savo protu žmogus išrado mašinas, kurios bėga žemė greičiau už visus Dievo sutvertuosius keturkojus ir pralenkia ore paukščius".

"Amata tata, bračeli, kas do gudrams" — pasakys žemaitis — "Tikrą tejsa paraši..."

Tokią naujieną paskelbęs pasauliui "Naujienu" mokslinčius pridėjo už dyką dar ir magaryčių-melą.

"Dievas, pasak šv. Rašto, prigrimojo mirtim, įeigų žmogus dris ragauti vaisių nuo žinojimo medžio".

Mokslinškas žinias savo skaitytojams iš pradinio elementariaus persispausdindamas, Grigaitis nesugebėjo nė tiek, kad m.

dorai persispausdinti žinių iš pradinio katekizmo. Katekizma mačiusieji maži vaikai žino, kad Dievas užgynė ragauti vaisio ne nuo žinojimo medžio, bet nuo blogo žinojimo medžio. O apie gerą žinojimą šv. Raštas sako: "Ir davė jiems žemę tyrinėjimui". Bet kur Grigaičiui su "Naujienuomis" apie tai žinoti. Reikia pirma kiauless išmokyti ganyti, paskui skaityti elementorių ir katekizmą. Tada tai būtų galima žinoti. O "Naujienuose" nebuvo kada. Tiek, mat, darbu...

Ant galo paskutinė brangi mintis, kaip auksas.

"Jeigu Kristus dabar atėitų ant žemės, tai ir jisai keliautų... ne ant asilo jodamas, bet traukiniu, arba automobiliu".

Mes nežinome, kaip Kristus šandien keliautų, kad ant žemės būtų. Turbut taip, kaip visi. Bet jeigu ir ant asilo Jisai panorėtų joti, tai tikrai nerastų tinkamesnio už "Naujienu" štabo šulą.

Išvada iš tų keletos tikrai ubagiškų minčių padaryta tokia: "Tai yra progresas" sako.

Visokeriopas buna progresas. Kartais atsitinka, kad žmogaus smegenis pradeda minkštėti, subliursta, paskui į vandeni pavirsta. Žmogus kaskartą eina kvailyn, suvaidėja ir pagaliaus iš proto išėjęs miršta. Toki liga vadinasi progresyvis paralyzius.

Ar nebus "Naujienu" stulpus išlikęs panašus progresas. Jie dar iš proto visiška neišėjo, bet misio progresavo iki suvaidėjimo.

Mūsų patarimas visiems "Naujienu" skaitytojams: Saugokitės vyrai, kad neužsikrėstumet progresyvio smegenų suminkštėjimo liga.

Kiaulių ganytojas — "Naujienu" mokytojas.

Gerai žinomos ir amerikiečių labai mėgiamos dainos "Home, Sweet Home" autorium yra John Howard Payne. Jis mirė 1852 m.

Žmona. — Ką vyrai suprant apie moterų drabužius?

Vyrai. — Apie jų kainas.

Pirmąjį "typewriter" išrado Henry Mill, Anglijoje 1714 m.

KUR KREIPTIES DEL UŽSIRAŠYMO
IR PASŲ?

Del užsirašymo Lietuvos piliečiams ir išsiemim Lietuvas pasų reikia kreipties į savo kolonijos Paskolos stotį, arba, kam tai bus parankiau, į kitą vietos įstaigą kuri bus gavusi iš Atstovybės tam darbui nurodymų. Čia garsiname adresus visų paskolos stotčių ir kitų įstaigų, jau gavusių tuo reikalu nurodymų. Kurie norės tame darbe Lietuvos Valstybei pagelbėti, lai neatidėliodami kreipiasi į Lietuvos Atstovybę, 1925 "F" Street, N. W., Washington, D. C.

Paskolos Komitetų Sąrašas.

Ambridge, Pa. B. Gramba, 548 Glenwood Ave.
Aurora, Ill. Ant. Jurgelionis, 320 College Ave.
Athol, Mass. J. Gailūnas, 389 Main Street.
Amsterdam, N. Y. Jonas Mockiaivicius, 152 Forbes St.
Akron, Ohio. A. Paleckis, 130 Woos-

Ansonia, Conn. A. Gudžiūnas, 95 Liberty St.
Albany, N. Y. M. K. Martinkus, 171 N. Boulevard.
Brooklyn, N. Y. "Garso" stotis, 222 So. 9-th St. ir J. Banišauskas, 207 York St.
"Vienybės" stotis, 193 Grand St.
Baltimore, Md. Juoz. Miliūnas, 306 So. Woodyear St.
Baltimore, Md. Jonas Alyta, 539 Columbia Ave.
Bridgeport, Conn. Abt. Veleckis, 39 Park Terr.
Braddock, Pa. M. Vitartas, 937 Washington Ave.
Beloit, Wis. Juoz. Petrauskas, 858 Third St.
Branford, Conn. J. V. Ivaškevičius, 22 W. Main St.
Binghamton, N. Y. Dom. Vanagas, 9 Downs Ave.
Bayonne, N. J. D. K. Sidaras, 80 W. 19-th St.
Brighton, Mass. B. Ajauškas, 58 Lincoln St.
Bridgeville, Pa. Jonas Saltonis, Box 574, Morgan, Pa.

Bristol, Conn. Jonas J. Urnevič, 57 Conlon St.
Camden, N. J. Rev. Halaburdas. Chelton Ave. & 9-th St.
Cambridge, Mass. Juozas Smilgis, 125 Cherry St.
Cumbola, Pa. Tam. Petrulevičius, P. O. Box 62.
Columbus, Ohio. Mrs. L. Masokienė, 1823 So. 7-th St.
Carnegie, Pa. Jur. Savickis, 223 W. Main St.
Chester, Pa. C. J. Mekšras, 806 W. 11-th St.
Cleveland, Ohio. J. Kuzas, 1419 E. 25-th St.
Cincinnati, Ohio. Mart. Grant, 837 N. Liberty St.
Chicago, Ill. Jonas Grišius, 726 W. 18-th St.
Chicago, Ill. Vincas Pakštis, 4602 So. Fairfield Ave.
Chicago, Ill. B. Lenkauskas, 2203 W. 22-nd St.
Chicago, Ill. Stasys Valančius, 3252 So. Halsted St.

Hermitage Ave.
Chicago, Ill. "Draugo" stotis, 2334 So. Oakley Ave.
Chicago, Ill. Vincas Rukštalis, 901 W. 33-rd St.
(Roseland) Chicago, Ill. A. Ziedaitė, 10601 Michigan Ave.
Chicago, Ill. J. Šlokešnaitis, 1639 N. Lincoln St.
Chicago, Ill. Stasys Grišius, 732 W. 19-th St.
Chicago Heights, Ill. Jurgis Dzikas, 1434 Portland Ave.
Chicago, Ill. Alena Statkienė, 4434 So. Fairfield Ave.
Cicero, Ill. Pranas Vitkus, 1432 So. 49-th Ave.
Collinsville, Ill. J. Rudinskis, 600 N. Guernsey St.
Duquesne, Pa. Martinus Čepulis, 15 Irving St.
Donora, Pa. Mot. Vaitkus, Box 467.
Du Bois, Pa. Kun. Urbonas, 301 So. State St.
Dunree, Pa. Jos. Judickas, 101 Lark Ave.

Dayton, Ohio. St. Grinevičius, 226 Air St.
Easthampton, Mass. Benis Jaruševičius, 19 Adams St.
Elizabeth, N. J. A. P. Zailskas, 228 First St.
E. St. Louis, Ill. K. Butkus, 915 Exchange Ave.
Eynon, Pa. Simonas Šimauškas, P. O. Box 11.
Easton, Pa. J. Skirniaitis, 1342 Pine St.
Bentleyville, Pa. Kun. J. Misius, P. O. Box 253.
Frackville, Ill. A. Akelaitis, — J. Stankevičius 38 N. Railroad Ave.
Forest City, Pa. Jonas Kanišauskas, Box 143.
Grand Rapids, Mich. D. Greičaitis, 1534 Quarry Ave.
Great Neck N. I. N. Y. Juoz. Kanapka, Box 171.
Gardner, Mass. J. Petrauskas, 15 Limerick St.
Greenfield, Mass. A. P. Kvedaras, 13 Vernon St.



PASK. STOT. ŠUS. — RA- PORTAS. — REGIS. TRACIJA.

Cicero, Ill. — Rugs. 19 d. Liet. L. Pask. Stotis laikė susirinkimą.

Pirm. atidarius susirinkimą, delegatas Pr. Vitkus, važiuojęs į Pask. Stoties Suvažiavimą 19 d. liepos Washington, D. C., išdavė galutiną raportą. Raportas buvo smulkmeniškas ir aiškus, taip kad klausytojai žinojo mažiausiai nutarimą Stoties Suvažiavime.

Raportą vienbalsiai priėmė Stotis, matyt, patenkinta siun-

tusi astovą Washington, stočių suvažiavimui.

[oliau svarstyta apie Lietuvos piliečių registraciją.

Raštininkas perskaitė iš Washingtono prisiųstas instrukcijas, kokias L. L. P. Stotis valdyba turi pildyti laike registracijos. Registruoti galės tik iki gruodžio 9 d. š. m., ne vėliau. Laikas jau trumpas, todėl nutarta kreiptis Liet. Atstovybėn kaip galima greičiau prisiųstų reikalingas tam reikmenas, k. t. 25 didelius posterius ir mažų plakatus, kuriuos Liet. Atstovybė turi tam tyčia pagaminusi.

Nutarta surengti prakalbas arba viešą susirinkimą dėl pasitarimo kaslinės registracijos. Susirinkimą suaukti pavesa valdybai.

Stoties išdininkas p. J. Moe-kus, per 1-mąjį ir antrąjį L. L. P. vėjų pasidarė išlaidų virš 75 dol. Mat pasiuntinui, ir askuracija, ekspresai daug kainavo. Bet nebūvo nei kokių įeigų kuriomis būtų galima padengti tas visas lėšas. Todėl nutarta kreiptis su tuo reikalu į Liet. Atstovybę.

Pirm. uždav. susirinkimą su-

žemaitis.

PITTSBURGH'O IR APY- LINKES LIETUVIAMS.

Pittsburgh'o apylinkės draugijos rengia manifestaciją — parodą sekmadienį, rugs. 24 d. 1922 m., už tai kad Su-v. Vals. pripažino Lietuvą.

Paroda prasidės lygiai 2 val. po piet iš North Side Parko ir eis per miestą Fifth Avenue, iki Schenely Parko; o paskui apsisistos Soldiers' Memorial Hall (Fifth Ave. ir Bigelow Blvd.). Ten bus prakalbos, kalbės anglų ir lietuvių kalbomis. Dainuos Pittsburgho chorai, sudarę vieną milžinišką chorą. Taigi, kas jaučiasi lietuviu, privalo dalyvauti taip svarbiame lietuvių gyvenime atsitikime. Siuomi irgi kviečiame visus lietuvius ex-kareivius, buvusius S. V. kariuomenėje,

su ju uniformomis. Taipgi kviečiam visus vyrus, moteris, mergaites ir vaikus drauge maršuoti ir pasirodyti, kad mes lietuviai, o ne lenkai ar rusai, ką daugelis amerikonių mano.

Kelrodis: į Pittsburgh'ą atvažiuojant, paimkit transfer' ir išlipkit ant Fifth Ave. ir Smithfield, ten imkit Crosstown Car No. 22, kuris jus nuvežs ant N. S. Ten išlipkit ant North Ave. ir Federal, kur visi lietuvių grupuos. Bus benas, papuošti vežimai ir t. t.

Spaudos komisiija

Juozas Virbickas,
Anelė Akelaitė.

DETROIT, MICH.

Kriksčionių darbininkų darbuotė.

L. D. S. 72 kp. laikė mėnesinį susirinkimą rugs. 5 d. š. m. Šį sykį L. D. S. kp. susirinkimas buvo gan gyvas. Visi L. D. S. kp. susimai turėti būti tokie. Buvo apkalbėta daug svarbių dalykelių. Nors jau buvo vakarai laiko prieš L. D. S. Seimą, bet ant greitųjų įnešimai buvo pagaminti ir pasiūti special delivery laišku. Mat nebuvo galima susirinkimui laikyti pasėkmingai sekmadienį, nes tada buna daug kitų įvairių susirinkimų. Nuo šio laiko susimai bus laikomi sykį į mėnesį, kas pirmą antradienį (u-tarainką), vakare 7:30 val.

Yra rengiamas vakaras su programa spalio 22 d. š. m. Tam darbuosis B. Dapkiene, Pr. Gustaitis ir S. Stepulionis. Žinoma, šį kartą bus parengtas gražus vakaras — programa.

Antras vakaras su programa bus po Kalėdų. Galima spręsti kad L. D. S. 72 kuopa ims augti nariais ir kils darbuotė. Gaila, kad dar daug mūsų darbininkų nesuipranta, neinteresuojasi savo luomo reikalais. Reikėtų jiems priklausyti prie L. D. S. ir lankyti kuopos susirinkimus, risti darbininkų klausimą. Mes čia turime stiprių šulų, kaip tai Pr. Gustaitis, p. Mačiutis, M. Šimoni, K. Apyšala, p. Petroka, B. Dapkiene, p. Balčiūnienė, S. Druškauską ir visą eilę daugiau. Dabar, po L. D. S. Seimo, visi prie darbo po L. D. S. vėliava.

Detektivas.

40 VALANDŲ ATLAIDAI.

Waterbury, Conn. — Rugsėjo 24, 25 ir 26 d. didžiausi savo malonėmis 40 val. atlaidai. Sekmadienį rugs. 24 d. pamaldos-seks šia tvarka: šv. Mišios 7 val.; 7:30 vaikams mišios, 9:45 ir 11 val. suma įstatant šv. Sakramentą ir pradedant atlaidus.

Rugs. 25 ir 26 d. šv. mišios 5, 7:30 ir 9 valandą. Per sumą ir vakarais 7:30 v. mišparai su pamokslais. Po paskutinių rugs. 26 d. mišparų iškilninga procesija.

Pasizadėjo atvykti į atlaidus daug kunigų. Kun. Kasiukas yra vienas iš pamokslininkų. Kviečiame visus tikinčiuosius skaitlingai lankytis į pamaldas, pasinaudoti šv. Sakramentu malonėmis. Teesie šie atlaidai visiems iškilninga dvasios puota kuri pasiprins mūsų kelionei į amžiną tėvynę. Visus nuošėdžiai kviečia.

Kun. J. Valantiejus, kleb.

IVAIRIOS ŽINELĖS.

Washington, D. C. Pramone ir prekyba eina geryn, nežiurint visų streikų. Kurie laiko šalies gyvenimo pulsą, žiuri su pasitikėjimu į ateitį. Anglų iškasimas auga labai greitai. Bėgantiems reikalams ima užtekti. Gelžkeliai dirba gerai. Iki Rugsėjo 18 d. šimtą 41,000 daugiau vagonų įvairių prekių pergabenta, negu pernai iki tam laikui. Vakaruose užderėjimai geri.

Nedirbančių žmonių nors dar yra nemaža, bet ir su tais dalykai gerėja.

Kaip kūr pakeltos darbininkams mokesys. "Plieno trustas" apie 200,000 darbininkų pakėlė užmokesnį 20%. Jį seka ir kitos plieno dirbtuvės.

Teisėjas Gary, U. S. Steel Corporacijos galva apvažiavo dabar Vakarų Ameriką.

Jis pastebi, kad fermeriai perdaug už daugelį dalykų turi mokėti, o permažai gauna. Taip neturėtų būti su visos Amerikos maitintojais. Gary pažymi, kad yra daug išnaudotojų, kurie neatsižiori į valdžios įstatymus.

Bet, apskritai imant, visur matomas didelis pagėrėjimas žemdirbystėje, gyvulių auginime, pramonėje ir prekyboje.

Daržovių ir vaisių šimtą užderėjo daugiau kaip pernai. Iki rugs. pabaigos jų pervežta 31,000 vagonų daugiau kaip pernai iki tam laikui.

Gen. Publ. Service.

Tel. Boulevard 2160
DR. A. J. KARALIUS
Lietuvis Gydytojas
3308 South Morgan Street
Chicago, Ill.

DR. A. R. MERSCHATIS
DENTISTAS
Valandos: Nuo 9 ryto iki 8:30 vak.
3241 So. Halsted Gate
Chicago, Ill.

DR. A. L. YUSKA
1900 So. Halsted Str.
Tel. Canal 2118
Valandos: 10 ryto iki 8 vakarė.
Gyvenimas: — 4198 Archer Ave.
Tel. Lafayette 0098

DR. A. K. RUTKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4442 So. Western Avenue
Telef. Lafayette 4148
Valandos: 9-11 rytai, 1-2 po pietų ir 7-8 vakarais. Nėdėdienės tiktai po pietų 2 iki 6 val.

DR. P. ŽILVITIS
Parkėto savo ofisą po num. 3241 — 48 So. Halsted Street
Naujame Justicis Rest. 2 lubų.
Prima Ligonius nuo 9-12 A. M.
Tel. Boulevard 1178
Residencijas Tel. Fairfax 5574

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Yards 094
OPISO VAL.
8-10 v. ryto, 1-5 ir 7-9 v. v.
Nėdėdienės: nuo 10 v. ryto iki 1 val. po pietų.

Res. Tel. Cicero 2636
Ofisų Tel. Cicero 49
DR. J. SHINGLMAN
1325 So. 49 Court
N. E. Cor. 49 Court ir 13 Str.
ant viršaus valstybinės.

Standie Pinigų Kursas
Siunčiant Lietuvis ger mūs-
9c. Už 100 Aukšyn.
arba
1112 Aukš. Už \$1.00.
Pigėnis kursas siunčiant
didėnes sumas.
Fristatymas Užkrintas
Trumpame laike.
**Central Manufacturing
District Bank**
State Bank — Clearing House
Bank.
1112 West 35-th Street
Turtas \$8,000,000.00

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Ofisai Didmestyje:
29 South La Salle Street
Kambarys 530
Telefonas: Central 6390
Vakaraš, 812 W. 33rd St.
Telefonas: Yards 4681

J. P. WAITCHES
Lawyer
LIETUVIS ADVOKATAS
Dien.: R. 511-127 N. Dearborn
Street Tel. Dearborn 6946
Vakaraš: 10736 S. Wabash Ave.
Roseland Tel. Pullman 6377

Tel. Central 1289
HAROLD O. MULKS
ADVOKATAS
Veda bylas visuose telamuo-
se. Egzaminuoja abstraktus.
Duoda patarimus.
Rooms 1611 — 1612
155 No. Clark St. Chicago.
Kalbama Lietuviškai.
VAL.: 9 ryto iki 9 vakarė

Tel. Randolph 4758
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS.
Ofisai Didmestyje
ASSOCIATION BLDG.
19 South La Salle Street
Room 1307
Valandos: 9 ryto iki 5 po pietų
Namy Tel. Hyde Park 3295

Telefonas Canal 5395
JOHN G. MEZLAISKIS
Generalis Kontraktorius, staty-
tojas ir senų namų taisytojas.
2338 S. Oakley Ave., Chicago
Arti 23 šio Place.

J. WYANDS
Graborius ir Balsamuotojas
K. SYREVICIA
Automobilų visoms reikalam
2665 W. 22-nd Str. 2146 W. 21 St.
Tel. Canal 6543 Tel. Canal 0190

**Valentine Dressmaking
College**
2407 W. Madison Street
137 Mokyklos Suv. Valstijos.
Moko Siuvimo, Patterno kir-
pimo, Designing bismui ir na-
mams. Vietos duodama dykel.
Diplomai. Mokslas lengvas at-
mokėjimams. Kleso dienomis ir
vakarais. Reikalingi knygėla.
Tel. Seeley 1645
SARA FATEK, pirm.
Telefonas Yards 1138

STANLEY P. MAZEIKA
GRABORIUS IR
Balsamuotojas
Turty aut-
obilus visokiems
reikalams. Kalna
priemamos.
3319 Auburn
Ave. Chicago.

Telefonas Boulevard 4137
A. Masalskis
Graborius
Patarnauja lido-
tūvėms, va-
tuvėms, krik-
tynėms ir kitos-
se reikalavose.
Kalnos priema-
mos.
3307 Auburn Ave. Chicago.

S. D. LACHAWICZ
LIETUVIS GRABORIUS
Patarnauja lido-
tūvėms, va-
tuvėms, krik-
tynėms ir kitos-
se reikalavose.
Kalnos priema-
mos.
3314 W. 23-nd Pl. Chicago, Ill.

Daugelis Gerų Pienų Vienodai Apkainuoti

—Bet tik vienas atsakančiai riebus su
palikta jame smetona

Garuodintas (Evaporated) Pienas tapo didele šeimyninių reikme-
ne. Bordeno Garuodintas Pienas yra tuomi, kuris sutinka kritiskūs
amerikoniskos šeimyninės reikalavimus. Tyras ukės pienas su pa-
likta jame smetona, kuris butinai reikalingas valgio gaminimui.

Bordeno Garuodintas Pienas prirengiamas po aštria priežiūra, nuo
pat dirbyklos, iki groserninko lentynų. Karvės atidžiai prižiurimos
ir mėginamos gabių veterinarų, indai ir kiti įrankiai apsaugoti nuo dul-
kių ir yra sterilizuojami — šie ir kiti dalykai reiškia didelę dalį pte-
no apsaugojimui, kurį vartojate kasdieną.

Ar negeidauji aukštos rūšies ir patikėtino saugumo, kuris randasi šia-
me svarbiame maiste? Ypatingai, ar jis tamistai daugiau kainuoja?
Bordeno yra aukštos rūšies — ir nėra pridedamų išlaidų. Gali but
tikru, kad gausi maistingą ir teisingą apsaugojimą šiame maiste.

Jūsų groserninkas žino, kad jis turės nuopelnus ateityj už siulymą šio
pieno ir už tokia pat kainą, kaip kad ir kiti. Taipgi jis žino atydų š-
dirbimą, užtikrinantį švarumą, kas priduoja daug pagerinimo jo
bizniui.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building New York
Chicagos Ofisai: 510 N. Dearborn St.
Telefonas DEARBORN 3105



CHICAGOJE

GRYZO IR RYTINIŲ VALSTIJŲ.

Iš rytinių valstijų po keleto įvykusių seimų, kuriuose dalyvavo, gryo Chicago "Draugo" redaktorius, gerb. kun. Dr. Ig. Česaitis.

PAŠOVĖ IR ATEMĖ PINIGUS.

Chicago Equipment Co. sekretorius Walker nešė iš banko krepšį 2,500 dolerių darbininkams apmokėti.

Ties 46-ta ir Wood gatvėm keturi plėšikai užpuolė, Walkerį mirtinai pašovė ir pagrobė krepšį su pinigais.

TRAUKINIO SUTRIUS KINTAS.

Tarp Ara ir Elizabeth gatvių ant Pensilvanijos geležinkelio bėgių rastas traukinio sutriušintas nežinomo žmogaus lavonas.

Negalimas daiktas lavoną identifiкуoti, taip jis sumaltas.

PAGROBTA IR APIPLĖSTA

Turtingo brokerio Beyland žmoną plėšikai pagrobė su jos automobiliu, išvežė iš miesto, apiplėšė ir ją paliko.

Mrs. Beyland sėdėjo automobilyje ties kerte 68 ir Stony Island. Laukė vyro. Tuotarpu priėjo prie jos du plėšikai. Vienas atrėmė jai į krutinę revolverį ir liepė tylėti. Kitas sėdėjo automobiliu prie šakin, paleido mašiną ir nuvažiavo.

Sustojo ties Roamer užėiga, Posen III. Tenai ją paleido ir plėšiku nuvažiavo. Iš ten ji telefonu susisieko su savo vyru Chicagoje.

Nuo jos atimta 300 dolerių pinigais ir visi brangumynai.

GUBERNATORIUS PALIUO SAVO IS KALEJIMO.

Pirm trijų metų iš kalėjimo pabėgusi ir tomis dienomis Chicagoje suimta ir pristatyta atgal kalėjimui Joseph Vacek gubernatorius Small paliausavo iš kalėjimo.

Kuomet jis areštuotas, čia jo reikale pradėjo darbuotis dešimties įtekmingų žmonių. Patsai teisėjas McKinley, kurs kituomet Vaceką nubaudė kalėjimu, rekomendavo gubernatoriui paliausuoti.

Pirm kokios 11-os metų Vacekas teisme rastas kaltas savo tėvo nužudyme. Tuomet jis turėjo 16 metų. Tai baisus prasižengimas. Bet Vacekas tvirtina, kad tai įvyko be noro nužudyti tėvą, kurs brutaliai apsiėjo su motina.

Jaunas žmogžudis nubautas 25 metais kalėjimu. Kalėjime jis išbuvo apie 8 metus ir pabėgo. Chicagoje nesuimtas išgyveno trejus metus. Pakaitęs pavardę apsigėdė.

Aną dieną vienas detektivas važiuojant gatve kariu jį pažino ir areštavo. Tuojaus paimtas atgal kalėjimui.

Pirm paliausuosiant iš kalėjimo valstijos kriminalogistas, Dr. Adler, jį egzaminavo. Pripažino normaliu žmogumi.

PAŠAUTAS PARKO POLICOMONAS.

Lincoln parko motoreiklinį poliemoną Morley pašovė rąkon plėšikai, kuomet jis mėgino sulaikyti automobilių, kuriuomi važiuo trys piktadariai.

Galvažudžiams pavyko pabėgti.

"DRAUGO" REDAKTORIUS SUGRĮŽO.

Rugsėjo 19 d. sugrįžo "Draugo" redaktorius kun. Dr. Ig. Česaitis.

Rep.

DARBUOTOJA GRĮŽTA TĖVYNĖN.

Town of Lake. — Rugsėjo 20 d. iš čionai išvažiavo tėvynėn Lietuvon pasižventusi tautos, Bažnyčios ir visišiems kilniems reikalams darbuotoja, p-lė Kazimiera Šlušniūtė. Draugės, pažįstami, organizacijos ir visa kolonija apgaili netekdamos jos. Visi jai linki laimingai parkeliauti į gimtinę kraštą ir ten taip pasekmingai darbuotis kaip čionai.

Žinyla.

IŠSTOKIT IS UNIJŲ LAUZYTOJŲ SUSIVIENIJIMO.

Sako Lietuviai Rūbsiuviai "Naujienoms".

A. C. W. lietuvių lokalo 269 reportas komisijos ištirpimui, ar socialistų dienraštis "Naujienos" priklauso unijų lauzytojui — openšaperiui — Asociacijai.

Komisija ištyrė ir šiuoni viešai pareikia visiems unitistams, kad "Naujienos" ištikrųjų priklauso viršūnėn asociacijai, ką liudija ir jų sekretorius Šmotelis (žr. "Naujienas" 1922 m. liepos 13 d.), sakydams:

"1919 m. pabaigoje... "Naujienų" spaustuve prisidėjo prie spaustuvininkų susivienijimo..., kuriame priklauso ir dabar". "... Kalbamas susivienijimas išleido be kitų informacijų ir žurnalų, "Open Shop Directory", kuriame randasi įrašytas ir "Naujienų" vardas"... ir tt.

Pastaruoju laiku "Naujienos" jau ir unijos ženklo nevertėja, nors nežinia, ar jos tai daro openšaperių principais vaduodamosi, ar unija užgrynė tą ženkla (label) vartoti. Bet iš aukščiau pristoto "Naujienų" b-vės sekr. pranešimo, patiriame, kad jos įstojo į openšaperių asociaciją dar 1919 m. ir jam "priklanso ir dabar". O šiais metais išleista tos asociacijos kataloge "Naujienos" figuruoja net keturiose vietose, būtent puslapiuose 6, 23, 29 ir 35. Tas katalogas vadinasi "Open Shop Directory" ir yra siuntinėjamas, agitacijos tikslais, visiems spaustuvininkams. Ant pirmo puslapio sub-antgalvis skamba: "Prisidėk savo darbu prie išlaikymo openšaperių principo Chicagoje." Toliau seka įžanga, išdėstanti tos

asociacijos tikslus, tarp kurių yra šis: "Šitos asociacijos tikslu ir siekiais yra: ginti ir išlaikyti privačią kontrakto teisę, ir skelbti ir išlaikyti amerikinį openšaperių principą spaudos ir kitose tos rūšies industrijose".

Komisija taip pat rado, kad ta asociacija tankiai leidžia specialius žurnalus varymui atkaklios kovos prieš unijas; įvairiomis agitacijomis ir statistikomis ji išparodo fabrikanams, kaip blėdingos yra jiems unijos; ji skelbia, kad tose spaustuose, kur yra pripažinta unija, darbininkai dirba 8 d. valandas, o kur unijos nėra — ten dirba 9 ir 10 valandų; unijinėse spaustuose algos 8 ir daugiau dol. į dieną, ne-unijinėse — 3 arba 4 dol. į dieną. Ir t. t.

Kad "Naujienos" jau 1919 m. pasižymėjo gelbėdamos fabrikanams laužyt streikus, tai aiškiai liudija kad ir sekantis skelbimas: Tėmykite:

"Reikalaujam darbininkų, kurie važiuotų dirbti už miesto, vieton streikuojančių (musų pabr.). Gera alga, pastovus darbas, veltui valgis, kambaris ir važinėjimas. At-daras (ofisas) visą dieną ir nedėlioj. 630 N. Sangamon St." (žr. "N-nų" 206, rugp. 30, 1919 m.).

Be to, buvo ir daugiau skelbimų, reikalaujančių streikuojančių ir įvairias istaigas, kaip ve perėitą žiemą moteriškų rūbų kriaučių streiko metu (Market St. dirbtuvėje), ir dabar, kriaučių skėbšapės emė dygti, kaip grybai po lietaus, aciu bedarbei, tai "Naujienos" talpina bile papulusį skėbšapės skelbimą.

Sitokio "Naujienų" darbo pasekmės jau pradeda apsi-reikšti. Musų Lokalas buvo priverstas nubaut vieną savo narių už dirbimą skėbšapėje. Pastarasis aiškinosi, kad darbą gavo prisiskaitęs socialistų "Naujienose" skėbinių skelbimų. Buvo ir daugiau tokių narių, bet jie į tyrinėjimo posėdį neatėjo.

"Naujienos" taip pat talpina korespondencijas, šmeižiančias unijos veikėjus ir provokuojančias jos narius įtardamos komunistais. Korespondentus slepia slapyvardžiais, o kai buvo pareikalauta, kad išduotų jų vardus, tai "N-nos" atsisakė tatau padaryt. Pastaruoju laiku jos pradėjo vartoti kampaniją net prieš pačių kriaučių uniją, ką rodo straipsnis, tilpęs "Naujienų" laidoj už liepos 22 dieną. Tame straipsny yra aiškiai ginami ir teisinami skėbiniai darbai, guodžiami, užtariami ir teisinami skėbai, piešiami jie taip gerai, kaip ir unijistai; o pabaigoj unijos viršininkai perstatomi bjauriausios rūšies sukčiais ir

apgavikais. Girdi, biedna moteris atėjusi unijos ofisan darbu ieškoti. Tai pareikalavę, kad ji užsimokėtų 20 dolerių. Kada ji reikalaujamą sumą sumokėjo, tuomet jai liepė stoti į galą eilios (namo eiti). O kai antru sykį ji atėjo, tai dar 60 dol. reikalavę, kurių ji, pasipiktinusi tokia žulikyte, nedavusi, "nes nemačiusi reikalo mokėt". Šičia "Naujienos" aiškiausiai kursto bedarbius ieškot darbo jų garsinamose skėbšapėse, nes jų pavyzdys apie "biedną moterį" yra be jokių faktų, be prirodymų, o tik šlykšti anti-unijinė agitacija.

Todel mes, Lietuvių Amalgameitų Lokalas 269, savo susirinkime rugsėjo 1 dieną, nutarėm viešai pareikšti visiems Amalgameitų unijos nariams, kad NUO ŠIO LAIKO, KAIP LOKALAS, TAIP IR PAVIENIAI JO NARIAI NEBERASINĖTŲ J "NAUJENAS" JOKIŲ KORESPONDENCIJŲ NE PRANESIMŲ. Kas šio patvarkymo nepaisys, tas bus skaitomas šio Lokalo nutarimų laužytoju ir su tokiu Lokalas nieko bendro neturės. O "Naujienos" — kol jos nepersiskirs su ta unijų laužymo asociacija, ir nesiliaus vedė kenksmingo darbo unijoms, ką jos iki šiol darė, tol lietuvių kriaučių akys jos bus laikomos kaip ir visi kiti tos rūšies geltonlapiai, — organizuoto darbo priešu. Lokalo nariams šiuo patariama nekreipti jokios dėmesio į pranešimus musų unijos reikalais, talpinamus "Naujienose".

(Pasirašo) Lokalo valdyba:

M. Butvil, pirm.,
Paul Chapas, sekr.,
J. Katilius, kas.

Redakcijos Pastaba:

Dėdami šį atsisaukimą kreipiame domę į "Naujienų" sukurtus ir zig-zagus. Jos skelbiami didėlėmis unijų žinovėmis ir darbininkų ginėjomis. Tuom tarpu kitų ištirpimai parodo visiškai ką kitą.

40 VALANDŲ ATLAIDAI.

West Pullman, Ill. — Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoj įvyks 40 valandų atlaidai rugsėjo 24, 25 ir 26 dd. Atlaidai yra ypatingų Dievo malonių laikas, kiekvienam katolikui begalo brangus. Nuvargusios sielos trokšta susitiprinti dvasioje ir permaldauti savo Sutvėrėją ir Atpirkėją.

Visi katalikai yra maloniai

kviečiami naudotis šia proga. Visi nuoširdžiai yra raginami prie Atgailos Sakramento. Nors būtų didžiausi atšalėliai ir per daugelį metų nebuvę Velykinės Išpažinties, ir tie yra maloniai kviečiami susigerinti su Dievu, nes atlaidai yra visiems išganymo valanda.

Bus daug kunigų iš Chicago ir apilinkių. Turėsite progos pasirinkti sau nuodėmklausį.

Kun. Jurgis Paškauskas,
Klebonas.

BRIDGEPORTO PARAPIJONŲ PROTESTAS.

Rugs. 17 š. m. Šv. Jurgio parapijos susirinkime, laikytame par. svetainėje, kuris tapo suauktas trustis ir komitetų ir tik buvo leidžiama susirinkimam parapijonai su par. knygutėmis.

Viršūnėn par. susirinkimas išnešė griežtą protestą prieš tą Šv. Jurgio parapijonų, kurio korespondencija "Šv. Jurgio parapijoje tvarka" tilpo "Draugo" laidoje rugs. 16 d. š. m. Toje korespondencijoje susirinkimas permatė daug neteisybės, vieną kaip minėjo, kad:

"Nemalonumai, kurie įvyko užperėitame utarninke 5 d. š. m. atdarant mokyklą jau pranyko". Ten visai neteisybė, nes dar nei jokios tvarkos nebuvo, nei mokyklų, kadangi nei pusės vaikų į mokyklą tėvai nesuvedė; kita, bazaras visai buvo sulaikytas ir tarp parapijonų buvo įvairių reikalavimų ir neramiai laukė šaukiamo susirinkimo.

Toliaus tas "parapijonas" rašo ir įžėdžia parapijonus prikaišiodamas jiems visokių rūšių suvadžiotojus ir pagaliaus parapijonus pavadina "lengvatikiais".

Parapijonų susirinkime paaiškėjo, kad tas-visa buvo tikrų parapijonų reikalas patvarkyti, ko parapijos galva neįstengė padaryti, pirm iškilimo nemalonumų.

Sus-mo įgaliota kom.

Thomas S. Janulis,
B. Sekleckis,
A. Budris,
J. Pabijonas,
J. Adomaitis.

PAIESKAU Jarošlavos Savilūnas ir Stanislovo Marazausko iš Lietuvos paeina Kauno rėdybos Ukmergės miesto Bugianu kamo Ukmergės Pašto.

Apie 10 metų kaip Amerike; 8 metai atgal gyvena Pittsburgh, Pa.

Tad kas žinote kame jie randasi arba jie patys atisaukiate nes turite labai reikala.

SIMONAS IVANAUSKAS
914 N. 15-th St. East St. Louis, Ill.

Reid. tel. Van Buren 6294
Ofiso tel. Boulevard 9693

Dr. A. A. ROTH

RUSAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialistas Moteriškų Vyrų ir Vaikų ir visų chronikų ligų.

Ofisas: 2354 S. Halsted St.
Val.: 10—11 rytų; 2—3 po piet.; 7—8 vak. Ned. 10—12 d.
Res. 1139 Independence Blvd. Chicago.

DR. S. NAIKELIS

LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Telefonas: Yards 2544.
2252 South Halsted Street.
Ant viršaus Univer. State Bank Valandos: nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 po pietų; nuo 7—9 vak. Nedėliomis nuo 10—12. Ofisas ir gyvenimo vieta:

Tel. Blvd. 7042

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS

5712 SO. ASHLAND AVENUE
ARTI 47-tos Gatvės
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Sereidomis nuo 4 iki 9 vakare.

Dr. I. E. MAKARAS

Lietuvys Gydotojas ir Chirurgas

10900 S. Michigan Avenue
Telef. Pullman 342 ir 349
Valandos Nuo 10 iki 12 ryto Nuo 7 iki 9 vak.

LIETUVIS Akis Specialistas

Ant Bridgeport
DR. SERNEL (SERNAS)
Optometrist
3315 So. Halsted St., Chicago.
Val. 6 iki 9 vak., Ned. 10 iki 1

Tel. Canal 257. Vak. Canal 2118

DR. P. Z. ZALATORIS

Lietuvis Gydotojas ir Chirurgas

1821 South Halsted Street
Valandos: 10 iki 12 ryte; 1 iki 4 po pietų; 6 iki 9 vakare

Pranešimas

"DRAUGAS" atidarė savo knygy no skyrių pas Real Estata Joną Klimą, Brighton Parko kolonijoje. Taigi norintieji gauti įvairių knygų meldžiame kreiptis:

J. KLIMAS,
4414 S. California Ave. Chicago, Ill.

PAMATYK "DURANT" NEPAAPRSTA KARĄ

Keturių cilindų \$890. Sedan \$1,365. F. O. B. Fact. Šešių cilindų \$1,650. Sedan \$2,400. F. O. B. Fact. Prieš pirksiant pamatyk DURANT

WESTERN MOTOR SALES
5245 W. 22-nd Str. arti 53-čios gat. Tel. Cicero 8119
Pardavėjas JONAS SHALTIS 1442 So. 48 Ave. Cicero.

AR GALVĄ SKAUDA?

Tai pirmi simptomai kure reikia lauja pagelbos. Gal reikalingi akiniai? Pasiklausk manęs šiandien. Turiu 20 metų patirtimo

JOHN J. SMETANA

Akis Specialistas
1801 So. Ashland Ave., kamp. 18-tos gatvės
Ant 3 lubų, kamb. 14, 15, 16 ir 17
Ant viršaus Platt's vaistynės
Temyk mano parašą
Valandos nuo 10 ryto iki 9 vakare Nedėliomis uždaryta.

DR. CHARLES SEGAL

Ferkėlė savo ofisą po numeriu 4739 SO. ASHLAND AVENUE

SPECIJALISTAS

Dilovų, Moterų ir Vyrų Ligų
Val.: ryte nuo 10—12; nuo 2—4 po pietų; nuo 7—8:30 vakare. Nedėliomis: 10 iki 1.
Telefonas Drexel 2880

Dr. M. Stupnicki

3107 So. Morgan Street

CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas Yards 5032
Valandos — 8 iki 11 ryto po pietų 5 iki 8 vak. Nedėliomis ofisas uždarytas.

PRANEŠIMAS.

Ofisas Dr. G. M. Glaser pa-reina į rankas Dr. Chas. Segal, žento ir partnerio. Visi senieji pažįstami ir draugai apiaikys apžiūrėjimą ir gydymą kaip ir nuo paties Dr. G. M. Glaser.

3149 So. Morgan Street
Ofiso Valandos: Nuo 10 ryto iki 3 po pietų, nuo 5 iki 7 vak. Ned. nuo 10 iki 2 po pietų. Telefonas Yards 687

Dr. A. J. TANANEVICZIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

10821 So. Michigan Ave.
VALANDOS: 8—10 ryte 1—3 po piet ir 7—9 vakare.
Tel. Pullman 3213. Chicago, Ill.

BALTIJOS-AMERIKOS

LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ LIETUVA

PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

VAŽIUOKIT VISI PARANKIŲ IR TIESIŲ KELIŲ

Lietuviai važiuojant į Piliavą aplenka Lenkų Juosta (Kardburg)
Visa Trečioji Klasė Padalinė į Kambarius
Ant 3-jų, 4-rių, 6-ųjų ir 8-ųjų lovų
S. S. ESTONIA Spalio 4
S. S. LITUANIA Spalio 18
Trečioji Klasė Kambaris
HAMBURG \$103.50 — PILIAVA \$106.50
MEMEL ir LIEPOJŲ \$107.00
Dėl atlykų ir kitų kreipk prie savo agent.

Didžiausia Lietuviška Krautuvė Chicagoj

NEMOKĖSI PINIGUS BEREIKALO

Mūsų krautuvė — viena iš didžiausių Chicagoje

Parduodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi.

Mašinelių laikams drukuoti ir ofiso darbams yra naujausios mašinos. Užlaikome visokius laikrodžius, žiedus, žibintus ir deimantinius; gramafonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių, armonikų rusiškų ir prusiškų išdirbysčių. Balalaitę, gitarą ir smulkų, kokį tik reikia. Dirbame visokius ženklius draugystės, taisome laikrodžius ir muzikališkus instrumentus atsakandiai.

Steponas P. Kazlawski
4632 So. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas: DROVER 7309